Trodde verkligen kyrkofäderna på ett uppryckande före vedermödan?

Spara som PDF

I denna text använder jag upprepade gånger uttrycken ***pre**-trib* (läran om ett plötslig uppryckande av de troende **före** vedermödan) och ***post**-trib* (läran om ett uppryckande av de troende **efter** eller i slutet på vedermödan). Om du är obekant med dessa begrepp, så läs först inledningen på denna text för att få en förklaring: https://bibelfokus.se/pre-trib-argument

På senare tid har det förts fram synpunkter om att kyrkofäder minsann omfattades av en **pre**-trib-tolkning, alltså att de trodde på ett uppryckande av alla sanna kristna före den yttersta tidens stora vedermöda (en tid med svåra prövningar). Detta sägs för att ge stöd åt teorin att pre-trib-tolkning är *"klassisk kristen förkunnelse".* Detta är något som t.ex Dan Johansson och Holger Nilsson hävdat. Stämmer då deras påstående? Nej, faktiskt inte. Läs vidare så skall du själv få se att det är så det är!

Kort efter att jag hade lagt ut min text *Pre-trib-förespråkarnas haltande argument* blev jag uppmärksammad på en amerikansk akademisk artikel med rubriken: *A brief history of the rapture (*"*ett sammandrag av historien bakom uppryckandet*"*).* Avsikten med den artikeln är att bevisa att pre-trib-tolkningen var spridd långt innan John Nelson Darby började sprida den i mitten på 1800-talet. Förespråkare av pre-trib-tolkningen försöker nu för tiden luta sig mot sådant som förmedlas i den artikeln för att ge tyngd åt uttalandet att pre-trib är "*klassisk kristen förkunnelse*". Eftersom den aktuella artikeln skall vara ett sammandrag av bevis för att tolkningen funnits länge, så måste ju de allra bästa bevisen finnas i den texten. Så jag läste den med intresse – och snabbt eftersom den bara är på tre

A4-sidor. Jag skall strax gå igenom artikelns "bevis" nedan, men först lite om artikelns bakgrund.

Läs stycket nedan noga, för det som står där är en viktig del i bedömningen av artikelns innehåll och trovärdighet!

> Artikeln *A brief history of the rapture* är författad av *Thomas Ice* vid *Liberty University*. Detta universitet startades av *Jerry Laymon Falwell Sr* som själv stod för en pre-trib-tolkning. Vid universitetet finns dessutom ett forskningscenter vars enda uppgift är att forska kring just pre-trib-tolkningen. De skriver själva att de är "*helt överlåtna åt studiet, förkunnelsen, undervisningen och* ***försvaret*** *av pre-trib-uppryckandet*". Detta center har därför det passande namnet *Pre-Trib Research Center*. Med ett sådant center är det ju uppenbart att man från början bestämt sig för att forska utifrån en förutbestämd uppfattning, vilket ju enbart namnet vittnar om. **Det är vid detta center som den aktuella artikeln är skriven.** Artikelns författare Thomas Ice är idag verkställande direktör för Pre-Trib Research Center och tidigare kollega till *Tim LaHaye* som är en av männen bakom bokserien *Left behind (*"*lämnad kvar*"). Båda dessa mycket nitiska pre-trib-förespråkare låg bakom grundandet av Pre-Trib Research Center. **Det finns alltså en stor risk för subjektivitet och vinkling i deras "forskning" och i det material de publicerar!** Men vi kan också förstå att det som förmedlas i artikeln måste vara något av det allra bästa man lyckats få fram, och kanske även något av det tyngsta man kan hitta inom detta område.

I min egen text *Pre-trib-förespråkarnas haltande argument* nämner jag att det finns ytterst lite i historien som pekar på att pre-trib-tolkningen varit "*klassisk kristen förkunnelse*". Detta var troligen bakgrunden till att jag uppmärksammades på den aktuella artikeln. I min egen text skrev jag:

> "Enligt de som seriöst forskat på pre-trib-tolkningens historia, så är denna tolkning relativt ny i kristenheten. Det kan i historien finnas enstaka personer som haft någon form av pre-trib-tolkning, men det var i så fall isolerade förekomster. Så gott som all litteratur, ända från de första kristna, från kyrkofäderna och fram till 1700-talet, är exklusivt **post**-trib"
> *BibelFokus 2022: https://bibelfokus.se/pre-trib-argument*

Nu är det ju inte avgörande vad kyrkofäder och andra historiska (eller nutida) personer trott; det helt avgörande är vad Bibeln undervisar. Men de som förespråkar en pre-trib-tolkning är väldigt förtjusta i att hänvisa till andra författare, kyrkofäder, kända förkunnare osv, troligen beroende på att det finns så lite stöd i Bibeln för deras tolkning – egentligen inga stöd alls! Därför lyfts ofta texter som den aktuella artikeln fram, och just därför tyckte jag att det var intressant att studera denna artikel och ge kommentarer. Så det är vad fortsättningen handlar om.

Kommenterar till artikeln *A brief history of the rapture*

Inledningen

I artikelns inledning beskrivs syftet med sammanställningen:

> **Citat från artikeln:** "In the last decade, individuals have found a number of pre-1830 references to a pre-trib rapture. Here is a summary of that evidence."
>
> **Min översättning:** "Under det senaste decenniet har man hittat ett antal referenser från före år 1830 om ett uppryckande före vedermödan. Här är ett sammandrag av dessa **bevis**."

Det är bra att vi i inledningen får veta att artikeln är ett sammandrag av de "bevis" som man forskat fram, för det bör ju då vara de allra tyngsta bevis som man har att presentera.

Den tidiga kyrkan

Efter den korta inledningen behandlas vad den tidiga kyrkan trodde. Det som tas upp där handlar om att man redan tidigt trodde att Jesu återkomst var "nära förestående" (från engelskans *imminence* som också kan betyda *nära förestående fara*/*överhängande fara*).

> **Citat från artikeln:** "Since imminency is considered to be a crucial feature of pretribulationism by scholars such as John Walvoord, it is significant that the Apostolic Fathers, though posttribulational, at the same time just as clearly taught the pretribulational feature of

imminence."

Min översättning: "Eftersom ’nära förestående’ anses av forskare som John Walvoord vara ett avgörande kännetecken för pre-tribulationism [pre-trib-tolkning], är det betydelsefullt att de apostoliska fäderna – **även om de är post-tribulationella** – samtidigt lika tydligt lärde ut ett drag av ’nära förestående’."

I detta första citat står ju faktiskt att de apostoliska fäderna hade en post-trib-tolkning! Alltså en tro på ett uppryckande efter vedermödan! Detta är tvärs emot påståendet att **pre**-trib-tolkningen skulle vara gammal och "*klassisk kristen förkunnelse*". Men det som artikelförfattaren vill sätta fokus på är att de apostoliska fäderna hade en tro på något som var "nära förestående". Citatet säger oss dock inte **vad** som skulle vara nära förestående, men det är högst troligt att det handlar om Jesu återkomst. Här skall vi ha i minnet att de första kristna levde **mitt i en vedermöda**, med svåra förföljelser och martyrskap, så deras tro var säkerligen att Jesus snart skulle komma och befria dem från den vedermöda **de levde mitt i**. Alla apostlar förutom Johannes skall ju ha lidit martyrdöden, liksom många kyrkofäder. Vi läser vidare:

Citat från artikeln: "Expressions of imminency abound in the Apostolic Fathers. Clement of Rome, Ignatius of Antioch, The Didache, The Epistle of Barnabas, and The Shepherd of Hermas all speak of imminency."

Min översättning: "Ett uttryck för ’nära förestående’ finns hos de apostoliska fäderna. Clemens av Rom, Ignatius av Antiokia, Didache, Barnabas brev och Hermas herden talar alla om ’nära förestående’.

Här beskrivs att flera kända kyrkofäder trodde att Jesu återkomst var "nära förestående", vilket uppenbarligen var en felaktig uppfattning vid den tiden. Att denna missuppfattning skulle innebära att de samtidigt trodde på ett uppryckande före en **kommande** vedermöda kan vi inte förstå utifrån de båda citaten ovan. Det är mycket svårt att se att de tidiga kristna bar på en tro att de skulle slippa undan lidande, prövningar och död genom ett uppryckande **när de samtidigt levde mitt i dessa vedermödor!** Och varför annars alla dessa varningar från Jesus och apostlarna? Alla lärjungar och apostlar vid denna tid måste ha varit högst medvetna om vad Jesus hade sagt om att "*be om kraft att kunna undfly allt det som skall komma*" (Luk 21:36) och alla andra varningar som apostlarna hade talat och skrivit om. Så något stöd för pre-trib-tolkningen finns ju

inte här.

Men låt oss nu läsa lite från De apostoliska fäderna och närmare bestämt från *De tolv apostlarnas lära*, även kallad *Didaché.* Denna skrift tros vara författad före år 100 e.Kr. och kanske så tidigt som någon gång mellan år 40-60. Där läser vi från kapitel 16 och vers 3-8:

> ”Ty i de yttersta dagarna skola de falska profeterna och fördärvarna ökas, och fåren skola förvandlas till ulvar och kärleken till hat. Då nu laglösheten förökats, skola de hata, förfölja och förråda varandra, och världsförvillaren [Antikrist] skall visa sig som Guds Son och göra tecken och under. Världen skall överlämnas i hans händer, och han skall göra otillbörliga ting, som aldrig någonsin förut ha skett. Då skall människovärlden komma i prövningens eld, och många skola komma på fall och förgås; men de som uthärdat i sin tro skola frälsas av själva förbannelsen. Och så skola sanningens tecken visa sig: först ett tecken att himlen öppnats, sedan ett tecken genom basunstämman och för det tredje de dödas uppståndelse, men icke allas, utan så som det sagts: Herren skall komma och alla de heliga med honom. Då skall världen få se Herren komma på himmelens skyar.”
> *De apostoliska fäderna, utgiven 1958*

Om du tänker på tidsordningen i texten, är det pre-trib eller post-trib texten förmedlar? Helt uppenbart är ordningen post-trib.

Hermas Herden

Vi läser vidare om den tidiga kyrkan. *Hermas Herden* (ca. år 140) skriver:

> **Citat från artikeln:** "You have escaped from great tribulation on account of your faith, and because you did not doubt in the presence of such a beast. Go, therefore, and tell the elect of the Lord His mighty deeds, and say to them that this beast is a type of the great tribulation that is coming. If then ye prepare yourselves, and repent with all your heart, and turn to the Lord, it will be possible for you to escape it, if your heart be pure and spotless, and ye spend the rest of the days of your life in serving the Lord blamelessly.’ "

> **Min översättning:** "Du har undflytt en stor prövning på grund av din tro och för att du inte tvivlade på ett sådant vilddjur. Gå därför och berätta för Herrens utvalda om hans mäktiga gärningar, och säg till dem att detta vilddjur är en förebild på den stora prövning som kommer. Om ni då förbereder er och omvänder er av hela ert hjärta och vänder er till Herren, **kommer det att vara möjligt för er att undfly den**, om ert hjärta är rent och fläckfritt, **och ni tillbringar resten av ert livs dagar med att tjäna Herren** obefläckat"
> *Hermas Herden, fjärde synen*

Hermas Herden är en skrift på grekiska, författad i Rom cirka år 140. Skriften innehåller bl.a. fem syner som denna person skall ha haft. Citatet ovan är från den fjärde synen han fick. I den fick han möta ett enormt vilddjur. I synen möter han även en jungfru som uttalar de ord som står i citatet. Men jag frågar mig: **skall vi verkligen basera vår teologi på utombibliska syner?** Det tror jag inte vår Herre godkänner!

Vi kan trots allt fundera lite kring det som står i citatet eftersom det tolkas av pre-trib-förespråkare som att det handlar om att de trofasta skall bli uppryckta före den kommande vedermödan. Men exakt så berättas det inte i synen!

Det är alltid bra att gå till källorna när man skall kolla upp saker. Hela texten från Hermas Herden går att hitta på Nätet. Läser vi mer av vad synen innehöll så står det att Hermas Herden stötte på men lyckats **gå förbi** ett stort vilddjur som han mötte där. Efter det möter han jungfrun. Vi läser:

> "...efter att jag hade gått förbi vilddjuret och hade rört mig framåt ungefär trettio fot, och se! en jungfru möter mig, prydd som om hon utgick från brudens kammare, helt klädd i vitt och med vita sandaler och beslöjad upp till hennes panna, och hennes huvud var täckt av en huva, och hon hade vitt hår. Jag visste från mina tidigare syner att detta var Kyrkan"

Därefter säger jungfrun till Herden:

> "...eftersom att du kastar dina bördor på Gud, och öppnade ditt hjärta för Herren genom att tro att du kan bli frälst av ingen annan än av Hans stora och härligt namn, därför har Herren sänt sin ängel, som har makt över vilddjuren, vars namnet är Thegri, och han har stängt dess mun, så att det kan inte slita sönder dig."

Junfrun i synen säger alltså till Herden, att eftersom han på grund av sin tro och vetskap om den tidens vilddjur lyckades undfly en stor prövning i synen, då kan han uppmuntra andra att de också skall kunna undfly en kommande prövning om de är trofasta i sin tro (engelskans ord "tribulation" kan även översättas med "prövning", vilket passar bättre med synen i övrigt). Orden "*kommer det att vara möjligt för er att undfly det*" tycks inte direkt handla om ett plötsligt och oväntat uppryckande till Jesus, det verkar mer handla om att man själv kommer att vara delaktig i en flykt undan det som kommer, med Guds hjälp. Detta kan istället mycket väl rymmas i en **post**-trib-tolkning. Det är också en helt möjlig tanke att orden "*och ni tillbringar resten av ert livs dagar med att tjäna Herren*" handlar om tiden under prövningen, att de kommer att vara där, precis som att Hermas Herden hade kunnat passera det stora vilddjuret. Så att detta citat skulle handla om en **pre**-trib-föreställning tycker jag är mycket långsökt!

Vi läser lite till ifrån den fjärde synen och ser att jungfrun där säger:

> "Ty liksom guld prövas i eld och därmed blir användbart, så prövas ni som bor i världen. Därför kommer de som är trofasta, och **som förs genom elden**, att bli renade med hjälp av den… Sluta därför inte tala dessa saker inför de heliga. Detta är den typ av stor prövning som kommer. Om du önskar det blir det ingenting."
> *Hermas Herden, fjärde synen*

Här tycker jag det är tydligt att de troende skall behöva gå **genom** prövningen/vedermödan (elden) men att – om vi vill – så blir det inte så farligt, precis likt hur Hermas Herden hade kunnat **passera** vilddjuret med Guds hjälp. Hur som helst, detta var en syn, och jag själv skulle inte tillskriva den något som helst värde för att bevisa en teologi, varken åt ena eller andra hållet!

Du kan läsa Hermas Herdens syner via länken nedan (på engelska).
https://rfwma.org/wp-content/uploads/2019/01/Shepherd-of-Hermas-Visions.pdf
(sid 28 och framåt)

Efraim syriern

Vi går vidare i artikeln. Där kan vi läsa ett kort citat ur en predikan som troligen skrevs ner av Efraim syriern (300-talet). Han skrev:

> **Citat från artikeln:** Why therefore do we not reject every care of earthly actions and prepare ourselves for the meeting of the Lord Christ, so that he may draw us from the confusion, which overwhelms all the world? . . . For all the saints and elect of God are gathered, prior to the tribulation that is to come, and are taken to the Lord lest they see the confusion that is to overwhelm the world because of our sins.
>
> **Min översättning:** "Varför förkastar vi därför inte varje omsorg om det jordiska och förbereder oss för mötet med Herren Kristus, så att han kan dra oss ur den förvirring, som övervältigar hela världen? . . . För alla Guds heliga och utvalda är församlade, före den vedermöda som skall komma, och tas till Herren för att de inte ska se den förvirring som kommer att övervältiga världen på grund av våra synder."

Efraim syriern var en diakon, hymnförfattare och teolog som levde mellan åren 306-373. Citatet ovan kommer ifrån en text som i sin helhet är en nertecknad predikan över hur den yttersta tiden kommer att te sig. Om vi bara läser citatet kan man få intrycket av att alla troende skall samlas till Herren före den kommande vedermödan, även om det inte är glasklart med ett uppryckande. Men om vi läser lite mer i Efraim syrierns text så får man en något annorlunda bild än den som Pre-Trib Research Center vill ge oss.

Även texten från Efraim syriern går att hitta på Nätet, så vi läser lite mer. När han beskriver tiden för vedermödan skriver han:

> "På den tiden skall människor inte begravas, **varken kristna** eller kättare, varken judar eller hedningar, på grund av fruktan och bävan finns det ingen som begraver dem; eftersom alla människor, medan de flyr, ignorerar dem…
>
> Men de som vandrar genom öknarna och flyr från ormens ansikte, **böjer sina knän för Gud,** precis som lamm för sina mödrars huggormar, **understödda av Herrens frälsning**, och medan de vandrar i tillstånd av desertering, äter de örter"

Här är det uppenbart att kristna finns kvar under den vedermöda som skall komma. Det är svåra tider även för dem som "böjer sina knän för Gud" – men han sörjer för dem. Så artikelförfattarens citat signalerar inte glasklart en pre-trib-föreställning i ljuset av dessa andra citat. Jag kan inte heller se något ytterligare i Efraim syrierns predikan som talar till förmån för en pre-trib-tolkning

Men observera att Efraim syrierns text är **en enda predikan i historien!** Detta är alltså den bästa text som *Pre-Trib Research Center* kan presentera från den tiden. Som jag brukar säga, så utgör sådana här texter ändå inga som helst bevis för att pre-trib-tolkningen är den rätta. Inte heller bevisar detta citat att läran hade någon större spridning vid den aktuella tidpunkten. Detta är helt uppenbart en isolerad förekomst i historien.

Här kan du läsa Efraim syrierns text:
https://orthochristian.com/101157.html

Medeltiden

Sedan behandlas medeltiden i artikeln. Här nämner artikeln en person vid namn *Brother Dolcino* som levde på 1300-talet. En teolog vid namn *Francis Gumerlock* har uttalat följande:

> **Citat från artikeln:** “Again, [Dolcino believed and preached and taught] that within those three years Dolcino himself and his followers will preach the coming of the Antichrist. And that the Antichrist was coming into this world within the bounds of the said three and a half years; and after he had come, then he [Dolcino] and his followers would be transferred into Paradise, in which are Enoch and Elijah. And in this way they will be preserved unharmed from the persecution of Antichrist. And that then Enoch and Elijah themselves would descend on the earth for the purpose of preaching [against] Antichrist. Then they would be killed by him or by his servants, and thus Antichrist would reign for a long time. But when the Antichrist is dead, Dolcino himself, who then would be the holy pope, and his preserved followers, will descend on the earth, and will preach the right faith of Christ to all, and will convert those who will be living then to the true faith of Jesus Christ."
>
> **Min översättning:** "Återigen, [Dolcino trodde och predikade och lärde] att inom dessa tre år kommer Dolcino själv och hans anhängare att predika Antikrists ankomst. Och att Antikrist skulle komma till denna värld inom gränserna för de nämnda tre och ett halvt åren; och **efter att han hade kommit**, **då skulle han [Dolcino] och hans anhängare överföras till paradiset**, där Hanok och Elia finns. Och på detta sätt kommer de att bevaras oskadda från Antikrists förföljelse.

> Och att sedan Hanok och Elia själva skulle komma ner till jorden i syfte att predika [mot] Antikrist. Då skulle de dödas av honom eller av hans tjänare, och därmed skulle Antikrist regera länge. **Men när Antikrist är död, kommer Dolcino själv, som då skulle vara den helige påven, och hans bevarade efterföljare, ned på jorden och kommer att predika Kristi rätta tro för alla och omvända dem som då lever till den sanna tron på Jesus Kristus**."

Läste du detta noga? Här ser vi knappast en pre-trib-föreställning, istället ser vi något man kan tolka som en **mid**-trib-föreställning. Men citatet är ett uttryck för flera underliga villfarelser med ytterst lite koppling till Bibeln. Varför skall vi lyssna till en sådan förvillad person?? Nåväl, detta är det bästa som *Pre-Trib Research Center* har att presentera från medeltiden.

Tiden efter Reformationen

Därefter behandlas tiden efter Reformationen. Här i artikeln står det om *premillennialism* och att vissa protestanter började omfattas av denna tolkning. **Observera** att *premillennialism* står för en tolkning om att *Jesus återkommer före Tusenårsriket*, vilket alltså inte berör uppryckandet. Vi läser vidare i den aktuella artikeln:

> **Citat från artikeln:** Peter Jurieu in his book Approaching Deliverance of the Church (1687) taught that Christ would come in the air to rapture the saints and return to heaven before the battle of Armageddon. He spoke of a secret Rapture prior to His coming in glory and judgment at Armageddon. Philip Doddridge's commentary on the New Testament (1738) and John Gill's commentary on the New Testament (1748) both use the term *rapture* and speak of it as imminent. It is clear that these men believed that this coming will precede Christ's descent to the earth and the time of judgment. The purpose was to preserve believers from the time of judgment. James Macknight (1763) and Thomas Scott (1792) taught that the righteous will be carried to heaven, where they will be secure until the time of judgment is over.
>
> **Min översättning:** Peter Jurieu lärde i sin bok *Approaching Deliverance of the Church* (1687) att Kristus skulle komma i luften för att upprycka de heliga och återvända till himlen före slaget vid Harmagedon. **Han talade om ett hemligt uppryckande före hans**

> **ankomst i härlighet och domen vid Harmagedon.** Philip Doddridges kommentar till Nya Testamentet (1738) och John Gills kommentar till Nya Testamentet (1748) använder båda termen *uppryckande* och talar om det som nära förestående. Det är tydligt att dessa män trodde att denna ankomst kommer att föregå Kristi nedstigning till jorden och tiden för domen. **Syftet var att bevara troende från tiden för domen.** James Macknight (1763) och Thomas Scott (1792) lärde att de rättfärdiga kommer att föras till himlen, där de kommer att vara säkra tills domens tid är över.

Ifrån det här citatet är det inte helt lätt att vaska fram en **pre**-trib-tolkning. Att de troende skall bli uppryckta till Jesus före domen vid Harmagedon, stämmer ju minst lika bra med en **post**-trib-tolkning. Likaså att de troende skall bevaras från domen, eftersom domen i detta citat troligast avser den vrede och vedergällning Gud uttömmer över jorden i slutet på Antikrists regeringstid, alltså vid Harmagedon. Den vreden skall alla sant troende slippa, oavsett tolkning. Så detta citat är ett mycket svagt "bevis" för att pre-trib-tolkningen skulle ha existerat och varit en spridd företeelse vid tiden efter Reformationen.

Efter detta tar artikeln slutligen fram ett citat från Morgan Edwards (1700-talet). Men eftersom jag själv skrivit om honom tidigare i min text om pre-trib-tolkningens historia så ger jag dig istället länken dit. Hur som helst är detta om Morgan Edwards inget nytt.
https://bibelfokus.se/pre-trib#edwards

Summering

Detta var i huvudsak vad "forskningen" vid *Pre-Trib Research Center* kunde presentera i ett sammandrag av de "bevis" man funnit. Det var en intressant läsning, men inte särskilt övertygande. Det utgör ju inga bevis för att pre-trib-tolkningen är "*klassisk kristen förkunnelse*". Artikeln är från 2009 och du kan själv läsa den här:
https://media.bibelfokus.se/docs/A_Brief_History_of_the_Rapture.pdf

Att det finns tecken på att Tim LaHaye (medförfattare till bokserien *Left behind* och delaktig i grundandet av *Pre-Trib Research Center*) var medlem i frimurarorden eller tempelriddarorden är kanske överflödig information, för det har jag tagit upp i tidigare texter. Men för mig är det inte konstigt att det ofta är personer med sådana kopplingar som står för att förvränga det som Bibeln lär!

/Lennart

Läs vidare:

- Pre-trib-förespråkarnas haltande argument
- Varifrån kommer pre-trib-läran, läran om det plötsliga och hemlighetsfulla uppryckandet?
- Jesu återkomst – när, var, hur?
- Jesus: ”När NI ser ALLT detta…” – Dan Johansson: Vi ska inte se allt detta
- Ytterligare material om den yttersta tiden